

Č.j. 467a/2007

Školní vzdělávací program školní družiny

Základní škola Kolín III., Masarykova 412, 280 02

Barevná družina

IČ:48 66 37 86
IZO:048 66 37 86
IZO ŠD 113300255
Tel.:321725886
Fax:321725921
e-mail: reditel@7zskolin.cz
ředitel: Mgr. Petr Strejček
Zřizovatel: město Kolín
Karlovo náměstí 78, 280 12 Kolín I
IČ: 235440

Koordinátor tvorby ŠVP: PhDr. Zuzana Bláhová, zblahova@7zskolin.cz
Dagmar Vobořilová, dvoborilova@7zskolin.cz

platnost od září 2007
aktualizovaná verze od září 2019

Obsah

Obsah.....	2
1. Identifikační údaje.....	2
2. Charakteristika zařízení.....	3
3. Konkrétní cíle vzdělávání.....	3
6.1 Místo, kde žijeme	7
6.2 Lidé kolem nás	9
6.3 Lidé a čas.....	10
6.4 Rozmanitosti přírody.....	12
6.4.1 Příroda živá	12
6.4.2 Příroda neživá.....	13
6.5 Člověk a jeho zdraví.....	13
7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami	16
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	16
9. Popis materiálních podmínek	17
10. Popis personálních podmínek.....	17
11. Popis ekonomických podmínek	18
12. Popis podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví	18
13. Spolupráce s rodiči	19
Specifika naší ŠD	19

Školní vzdělávací program: Barevná družina

1. Identifikační údaje

Základní škola Kolín III., Masarykova 412, 280 00

IZO ŠD 113 300 255

Školní družina

Předkladatel: Petr Strejček

Telefon: 321 725 886

Web: www.7zskolin.cz

E-mail: reditel@7zskolin.cz

Vydán: červen 2007, platnost od září 2007, aktualizovaná verze od září 2019

2. Charakteristika zařízení

Viz údaje ve ŠVP „Sedmička“

Školní družina má kapacitu 210 účastníků. Dle naplnění kapacity zde pracuje 5 - 7 oddělení, do kterých dochází účastníci 1. – 4. ročníku. Provoz ŠD je od 6,30 do 17,00 hodin, v pátek do 16:30 hodin. Oddělení ŠD pracují v kmenových třídách. Ranní a závěrečné činnosti probíhají v herně ŠD ve 2. poschodí budovy. ŠD využívá také tělocvičnu, školní hřiště, učebnu v přírodě – altán, školní dvůr. Účastníci si hrají také na veřejných hřištích za areálem Billy, při vycházkách využívají městská dětská hřiště, parky a dopravní hřiště.

3. Konkrétní cíle vzdělávání

Cílem ŠD je vychovat harmonicky rozvinutého člověka pomocí složek výchovy rozumové, mravní, tělesné, estetické a pracovní.

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- odpovědnost za svou osobu
- odpovědnost za své zdraví (životospráva, režim dne, tělesná kultura, zdatnost, osobní hygiena)
- citové stránky osobnosti, citové vazby
- pěstování pracovních návyků a dovedností
- obohacování estetickými zážitky
- relaxační dovednosti

Posilování komunikačních dovedností

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost naslouchat ostatním
- komunikace a uplatnění osobnosti ve skupině
- komunikace v různém sociálním prostředí
- rozvoj empatie

Zvyšování sociálních kompetencí

- rozvíjení sociální orientace
- odpovědnost za své chování
- pravdomluvnost a morální kvality
- objektivně hodnotit své chování
- přijímat důsledky svého chování

Výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování

- ovládnutí negativních citových reakcí
- boj proti stresu a překonávání náročných situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Nacházet své místo ve společnosti

- poznání sebe samého
- kladné hodnocení a pozitivní myšlení
- hledání a tvoření vlastní sociální skupiny
- objektivní hodnocení a sebehodnocení

Formování životních postojů

- žádoucí hodnoty a úcta k hodnotám
- porozumění, tolerance, ochota pomoci
- vlastní sebevědomí
- boj proti negativním vlivům

Pobyt účastníka ve školní družině zahrnuje část dne – dobu mimopracovní a dobu volného času. V době mimopracovní je čas na regeneraci, jídlo, spánek, hygienu. V době volného času se účastník věnuje činnostem podle své svobodné volby. Od výchovy ve volném čase chceme přecházet k výchově k volnému času. K tomu využíváme činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové i přípravu na vyučování. Všechny činnosti se prolínají.

Snažíme se přibližovat k cíli, připravovat účastníka pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování ho vybavovat žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji.

Naše práce vychází mimo jiné i z naplňování několika **požadavků**:

Dobrovolnosti

- nabízíme program tak, aby ho účastníci přijímali dobrovolně, musíme znát a respektovat přání a potřeby účastníků

seberealizace

- nabízíme bohatou strukturu činností, každý účastník může uplatnit své vlohly a schopnosti

aktivit

- snažíme se vést účastníky k aktivnímu podílu na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení činností

zajímavosti a zájmovosti

- využíváme pestrosti a přitažlivosti obsahu metod a forem, kontrolujeme vyváženost organizovaných a spontánních činností

odpočinku a rekreace

- snažíme se odstraňovat únavu, regenerujeme duševní i fyzické síly po vyučování

jednoty a specifičnosti

- spolupracujeme s učiteli a ostatními vychovateli, znalost obsahu vyučování, využití jiných prostředků...

Aby naše ŠD mohla plnit funkci sociální, relaxační, regenerační, kompenzační i výchovnou musíme vytvářet prostředí, které bude účastníkům dávat příležitost k seberealizaci. Důležitým prvkem je interakce všech zúčastněných činitelů.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Docházka do školní družiny je na naší škole koncipována pro účastníky 1. stupně. Stěžejními akcemi jsou níže uvedené činnosti, které jsou operativně aktualizovány a doplňovány. Na každý školní rok je vždy vypracován roční plán.

Září

- Sebeobslužné činnosti
- Žákovské desatero
- Služby a hodnocení v oddělení
- Utváření kolektivu
- Stolování, hygiena
- Společná sportovní akce celé ŠD

Říjen

- Hygiena
- Základy zdravotní výchovy
- Životospráva, znalost těla
- Oblékání
- Společné říjnová akce

Listopad

- Výtvarné činnosti, základní techniky
- Potřebné pomůcky, pořádek v kufříkách
- Dekorace koutků, nástěnek, třídy, školy
- Výroba přání a dárků
- Den otevřených dveří – Návštěvní den – pro veřejnost

Prosinec

- Hudební činnosti, hádanky, tanečky, rytmická cvičení
- Charitativní koncert – Zpívání pro pejsky
- Vánoční zvyky a tradice
- Výroba dárečků a přáníček
- Zpívá celá družina – Vánoční koledy
- Vánoční zpívání v Chrámu svatého Bartoloměje

Leden

- Sportovní a zábavné činnosti
- Soutěže a turnaje – sportování v tělocvičně
- Vědomostní a zábavné testové projekty
- Společná sportovní akce

Únor

- Pracovní činnosti
- Pořádek a kontrola pomůcek
- Modelování a keramika
- Práce se všemi dostupnými materiály – fantazie
- Výroba masek
- Společná akce – Karneval, masopust

Březen

- Literární činnost
- Vyprávění příběhu, popis spolužáka, u nás doma, ve ŠD, ve škole
- Skládání říkanek, pohádek, příběhů
- Dramatizace říkanek a pohádek
- Znalost přírody na jaře

Duben

- Dopravní a sportovní činnosti
- Dopravní vycházky, poznáváme své město, dopravní prostředky
- Návštěvy dopravního hřiště, situace, značky, testy soutěže v odděleních
- Školky – míče, švihadla, skákání panáka a gumy
- Atletika a míčové hry
- Společná akce - Doprava

Květen

- Přírodovědné činnosti
- Rok a roční období, koutky přírody, kalendář počasí
- Přírodovědné vycházky, sběr a lisování rostlin
- Soutěže – Poznej živočicha, Test znalosti rostlin
- Hra v přírodě – Poklad, Stopovaná, Hon na lišku

Červen

- Rekreační činnosti
- Pobyt venku, vycházky, ostrov, jízdárna, vodárna, parky, hřiště
- Individuální hry dětí
- Opakování naučených her a sportů
- Společná večerní, noční akce, Spaní ve škole

Režim dne ve ŠD

- 6.30 – 7.40 ranní ŠD, klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, individuální formy her
- 7.30 – 7.40 tělovýchovná - rozcvička, hudební, zábavná chvílka před odchodem na vyučování, úklid, hygiena

11.40-12.40	hygiena, docházka, rituály, odchod do jídelny, oběd, vycházka z jídelny
12.40-13.00	klidové zaměstnání, relaxace, odpočinek, četba, poslech
13.00-14.00	nenáročné zaměstnání – hromadné, skupinové, individuální – se zaměřením na VV, PČ, HV, PŘ, rekreační činnosti
14.00-15.00	rekreační, pohybové, sportovní činnosti, hlavně venku, vycházky, kompenzace sedavých činností
15.00-17:00	konečná ŠD – zájmové individuální aktivity, spontánní činnost, pobyt venku v teplém období, zájmové činnosti v kroužcích.

5. Formy vzdělávání

příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost
- mohou se účastnit i rodinní příslušníci a další zájemci

besedy
veřejná vystoupení
výstavy
exkurze
výlety
sportovní soutěže

pravidelná výchovná, vzdělávací, zájmová činnost

osvětová činnost - poskytuje účastníkům informace v oblasti prevence sociálně-patologických jevů a ukazuje vhodné vyplnění volného času dětí různými zájmovými činnostmi

individuální práce s vytvářením podmínek pro rozvoj nadání účastníků – řešení úkolů a organizace soutěží

spontánní činnosti jsou zahrnuty do denního režimu jednotlivých oddělení (hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti, pobyt venku, poslech hudby, kamarádská komunikace, apod.)

6. Obsah vzdělávání

Vychovatelky naší ŠD se budou nejvíce inspirovat kapitolou Člověk a jeho svět, kterou členíme do 5 tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví**

6.1 Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí a organizace života v těchto oblastech.

Náměty:

- seznámení s prostory školy a ŠD, co kde děláme, jak se chováme, praktické prohlídky
- návštěvy ve třídách, v odděleních ŠD, organizace v šatnách, přezouvání a převlékání

- praktické využití prostor k hygieně a WC, nácvik hygienických návyků
- místa ke hrám a relaxaci, jejich poznání, herna, koberec v hale, hrací koutky ve třídách
- procházky kolem školy, zahrada, hřiště, dvůr, tělocvična, kryt, co k čemu využíváme
- první hry a soutěže v těchto místech a prostorách, pravidla využívání
- procházení cesty k jídelně a zpět, chování a stolování v jídelně, seznámení s místnostmi
- nácvik stolování při činnostech v ŠD, kresba a výroba prostírání při VV a PČ, zkoušky
- tělocvična, využití každý pátek 13.30 – 15.00 hod., sportovní vyžití, společné akce oddělení
- seznámení s Řádem školy a Řádem ŠD, Desatero chování, rozhovory, besedy, kruh
- hry se zaměřením na pozorování míst, Co se změnilo, Pozorovatel, Hledej úkoly apod.
- cesta z domova do školy a zpět, praktické vycházky, kudy jdu, s kým se vidím, s kým se scházím, modelové situace, nácvik zvláštních situací, vypravování, dramatizace, kresba
- naše město, naše čtvrť, úkoly pro HV, VV, PČ, sledovat v okolí školy určité objekty, vycházky s úkoly, 1. ZŠ, parky, Billa, Gymnázium, socha T. G. Masaryka, Nemocnice, Vodní svět, dopravní hřiště, kluziště, dětská hřiště, sídliště, návštěvy ulic, kde děti bydlí, sledování panelových domů, rodinných domů, rozdíly, hledání v mapách sídliště, rozdíly město a vesnice, Štítary, Sendražice, Polepy - obrázky měst a vesnic, kresba, malba při VV a PČ, ukázky z knih o městě a vesnici, výroba obálky, adresa ústně i písemně
- soutěž ve znalosti názvů ulic, návštěvy MŠ, kam účastníci chodili, návštěvy akcí a výstavek
- dopravní situace v Kolíně, dopravní prostředky, značky, křižovatky, kruhové objezdy
- vycházky s dopravním zaměřením, kvízy, testy, výtvarné vyjádření, literární soutěž, výroba dopravních značek, hry na dopravním hřišti, dopravní koberce, poznáváme značky aut, jaká doprava je v Kolíně – druhy dopravních cest
- dopravní vycházka v okolí školy, pozorování změn při výstavbě, pozorování života na zahrádkách, návštěvy výstav, výhled na Kolín, pozorování čtvrtí
- výprava na Kmočův ostrov, tradice Františka Kmocha, Kmočův Kolín, naše mažoretky, ZUŠ F. Kmocha
- jaká jsou v Kolíně muzea, bitva u Kolína, výlet do okolí Kolína, stálé i výměnné expozice
- práce s mapou, návštěvy dalších památek u příležitosti výstav a výročí, další významné osobnosti Kolína
- kvízy, testy, křížovky, doplňovačky, Piškvorky – Kolín a okolí – Riskuj apod. dle TV soutěží, honičky s úkoly, sedaná – názvy ulic, památek, škol, sportovišť
- historická část města – radnice, kostel, kašna, morový sloup, domy na náměstí, kolínské znaky a erby, Husovo náměstí, Komenského park, atd. - vše navštívit a využít při další práci
- rozhovory, kresby modely, mapy, foto, knihy, hledání domovních znamení
- důležité budovy a úřady, pošty, obchody – exkurze – knihovny, kina, divadla
- soutěž – Kdo nejvíce zjistí o svém městě, celková i dílčí úkoly, děti z vesnic o své obci
- Kolín a jeho řeka Labe, mapa, od pramene k moři, kolínské mosty - výtvarná soutěž po pozorování, význam řeky, její ochrana, Labe před lety, rybolov, bruslení
- sportoviště – Borčky, atletika, míčové sporty, sokolovna, zimní stadion, pantomima sportů, sportovec ve VV a PC, naše škola – sportovní, výběr z mnoha kroužků, sportovní dny a soutěže, sportování o volných dnech, zapojení rodičů

- exkurze – záchranná služba, hasiči, psí útulek – akce pro pejsky, zpívání a výroba dárků
- soutěže v odděleních na dané téma

6.2 Lidé kolem nás

Osvojování si zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi.

Rodina

- blízké příbuzenské vztahy, role matky, otce, prarodičů, sourozenců - úcta k nim práva a povinnosti členů rodiny, významné události v rodině, společné činnosti, kdo co dělá
- kruh – citlivé povídání, zážitky z rodiny, rozdíly v rodině na vsi a ve městě fotoalba, výstavky fotografií, hry na rodinu
- PČ, VV – výroba domku a kresba, co doma děláme, kalendář narozenin a jmenin, dárky a dekorace do bytu, vlastní výrobky k příležitostem v roce (Valentýn, MDŽ, Velikonoce, Den matek, svátky, narozeniny, Dušičky, Advent, Vánoce)
- soutěže – jména v rodinách, jak se známe, dramatizace vhodných pohádek
- HV – ukolébavky a písně o vztazích, vánoční koncert pro rodiče

Tolerance mezi lidmi

- cvičení pozdravů, prosby, děkování, omluvy, představení se, přivítání, rozloučení, seznámení pomocí her a ve vhodných situacích
- seznamujeme se v kruhu a při hrách – podávání si rituálního předmětu, vytvoření pavučiny – všichni jsme propojeni
- vytvoření pravidel a rituálů – vztahy se spolužáky, pomoc, těšíme se na sebe, hodnocení
- hry – napodobování, proč nejsou lidé stejní – rozhovory, poslech, četba, pantomima
- VV, PČ – obrysy rukou, nohou, podpisy, obličej kamarádů, sloupce vlastností, lepení k veselému a smutnému obličej, práce dvojic a skupin – spolupráce, hodnocení
- hry – Poznej po hlase, hmatu, Na detektiva, hry ze zásobníku, pozorování chování při hře
- knihy – rozbory četby, poslechy, pověřování drobnými úkoly, sebehodnocení, hodnocení účastníky, vychovatelem

Společenské chování

- seznámení se s lidmi ve škole, ve ŠD, v jídelně – prakticky jmenovat, ptát se – soutěže
- účast na společných akcích, akcích celé ŠD, návštěvy v odděleních, pomoc a spolupráce mezi všemi, chování starších k mladším
- VV, PČ – příprava pozvánek, dárků pro předškoláky, výstavky, návštěvy vzájemně ŠD a MŠ
- postupné poznávání všech zaměstnanců jmény
- denní hygiena, čistota, úklid osobních věcí, úklid her a pomůcek, pravidla stolování, pitný režim, sebeobslužné činnosti, vliv stravy na zdraví, jídelníček, volba jídel, dramatizace situací

Kultura

- účastníky vychovávat k účelnému vyplnění volného času, volba knih, výstavek, volba hudby, besedy, vypravování, rozhovory, soutěže, prakticky vyzkoušet
- internet – akce Čteme dětem

Povolání

- každý má v životě své uplatnění, zájmy v rodině, ve škole, ve ŠD, na kroužcích, ve volném čase, účelně tento čas vyplňovat
- nedělat rozdíly mezi účastníky, lidmi vůbec, uplatnění v různých profesích, každý má svou práci, které si vážíme, každý vyniká v něčem, ale vše můžeme zkusit
- neplýtvat a vážit si výsledků lidské práce – jídlo, oblečení, knihy, vybavení a zařízení domova, ŠD, školy
- pantomima řemesel, povolání, činností
- literatura – reportéři, spisovatelé
- HV – Voskovec a Werich – Ten umí to a ten zas tohle...., písně o řemeslech, pohybové hry

Bezpečné chování

- simulované situace – preventivní chování, rozhodování se v různých situacích
- rizikové osoby – sexuální zneužívání- citlivě, nevyvolávat paniku, drogy, předcházení šikaně
- kruh na koberci – vypravování, rozhovory, besedy, ukázky knih, plakátů, vlastní kresba, nástěnky, družinové vycházky
- sebehodnocení, hodnocení ostatních, posílení a vyzdvižení správného chování a jednání
- beseda s policistou

Patříme do Čech, jsme Evropané

- poznáváme lidi kolem sebe, v našem okolí, bydlišti, městě, zemi.... Evropě, ostatní světadíly
- jaké národnosti žijí v naší zemi – příklady kolem nás
- hledáme své kořeny – četba, ilustrace k četbě apod.
- žijeme v Evropě, poznáváme sousední státy, dovolená s rodiči – vzpomínky, vypravování, kresba, ukázky – důležitá je znalost jazyků
- připomenutí všech státních svátků – jednoduše, vhodně
- reprezentace naší vlasti – známí lidé reprezentují naši vlast ve světě, při hrách a soutěžích připomínka spolupráce lidí celého světa, znalost států, světadílů - OH

6.3 Lidé a čas

Čas plyne všem stejně vždy a všude. Čas nelze zastavit. Čas je pro všechny důležitý. Čas nesmíme promarnit.

Orientace v čase a časový řád

- měření času – fyzikální veličina – časová posloupnost – s, min, hod, den, týden, měsíc, rok, století
- výroba hodin, omalovánka hodin, doplňování čísel ciferníku

- věková řada – předkové – prarodiče – rodiče – děti – důležitost zrození – pokračování života
- narozeninový kalendář rodiny, kamarádů, třídy, kam sahají kořeny naší rodiny
- rok a jeho dělení – roční období – kalendář počasí, měsíční kalendář
- VV - využití pestrosti technik – výtvary k událostem v měsících i k ročním obdobím, k událostem v rodině, ve škole, omalovánky, přání
- PČ - výrobky k zahájení školy, ke Dni otevřených dveří, na Vánoce, k Novému roku, na zápis, k MDŽ, na Velikonoce, ke Dni matek, ke Dni dětí, narozeninám, svátkům apod.
- HV - nácvik písní a tanečků k událostem v ročních obdobích, akce při různých příležitostech, koledy, jarní a velikonoční písně a tance, táborové písně
- literatura - říkanky, básně, příběhy, přísloví, pořekadla, pranostiky, pohádky, pověsti, báje, ale i vlastní literární tvorba
- sport – měření času při sportech, hodnocení čísla, startovní čísla
- informatika - hry na počítači – účastníci si sami hlídají určený čas
- týdenní plán a skladba – dny v týdnu – určitý řád – účastníci se podílejí na sestavování doma a vedeme je k tomu prakticky ve ŠD – smysluplné využívání času – vymýtit nudu
- denní režim – jak správně sestavit – proč – jak – náměty, nápady, rituály, obměny činností, hodnocení sebe i ostatních, zařazení sebeobslužných činností, osobní hygieny, pořádku a čistoty, důslednost, pravidelnost, trpělivost, individuální přístup, snaha o pohodovou atmosféru, asertivní chování
- účelné vyplňování volného času – nabídka zájmových útvarů ve škole a doporučování vhodných činností mimo školu
- RČ pestrá nabídka her společných, skupinových i individuálních, nechat prostor pro nabídku her od účastníků samotných – tvořivost
- VV kresby nebo malby 4 – 6 základních denních obrázků – ráno – dopoledne – poledne atd.
- znalost částí dne a jeho náplně

Současnost a minulost v našem životě

- minulost – současnost – budoucnost
- minulost – návštěva muzeí, vycházky a pozorování historického prostředí, staré části města
- současnost – rodina, škola, ŠD, kamarádi, příběhy ze života účastníků, co se teď děje, vypravování
- rozhovory, hry typu - včera, dnes a zítra
- budoucnost – co nás čeká v blízké budoucnosti i až vyrosteme, vzdělání, povolání, životní role, uplatnění
- vycházky – rozpoznání minulého a současného v přírodě, na ulici, ve městě, v budovách, v bydlení, v chování lidí

Regionální památky

- na vycházkách – budovy s hodinami
- Kolín – exkurze do minulosti – Regionální muzeum, Chrám sv. Bartoloměje, židovský hřbitov, náměstí, sokolovna apod., ochrana historických památek
- exkurze v současnosti – výstavní síň se současným uměním, výstavy v ZUŠ, v MŠ apod.

- sídliště, nové rodinné domky, nové náměstí, sportoviště, Vodní svět, obchody, doprava – porovnáváme s minulostí
- exkurze do budoucnosti – vycházky na místa, kde se bude budovat, dopravní změny, knihy, časopisy, filmy o vzdálenější budoucnosti.

6.4 Rozmanitosti přírody

Lidé jsou nedílnou součástí přírody. Podle toho se k ní a v ní budeme chovat.

6.4.1 Příroda živá

Rostliny a živočichové

- houby, květiny, keře, stromy – jejich rozdělení a umístění v přírodě – prakticky vycházky
- koutky přírody na podzim, na jaře, v létě, sledovat práce na zahrádkách, v parcích, na polích
- testové hry, soutěže v poznávání druhů, celodružinové znalostní soutěže, př. Projekty
- pozorování rostlin, sběr, lisování, piškvorky, křížovky, tajenky, pracovní listy pro skupiny, názvy přírodnin od určených písmen, tematické nástěnky, léčivé, chráněné a jedovaté rostliny
- savci, ptáci, ryby, hmyz – rozdělení – domácí, volně žijící, cizokrajná – na vycházkách, na obrázcích, na výstavách, předvést pantomimu, napodobit zvuk živočicha, prehistorická zvířata – prohlídka v muzeu, knihy, časopisy, filmy, stavebnice, referáty a fotografie, třídění přírodnin, krmení živočichů v zimě, zvířata žijící v ČR
- VV – ovoce a zelenina – křídly, tuš, koláž, tisk, zavařené, listy – koláže, dokreslování, tisk, klovatina, rozfoukávání barvy, malování modelínou, svět v kapce deště, zapouštění barev, vyškrabávané techniky
- PČ – plastické květy, větve, kůra, stromy, modelování, mozaiky, podzimníčci, výroba draků, bramborová tiskátka, obrázky a šperky z přírodnin, zvířátka a postavičky z přírodnin, péče o pokojové rostliny, vlastní výstavky
- HV – návrat do přírody minulosti – vysvětlení významu textů – Pod naším okýnkem, Když jsem husy pásala, Koulelo se, koulelo, Zazpívala vlaštovička, Maličká sú, Slunéčko zachází za hory, To je zlaté posvícení, Už ty pilky, Měla babka, Ptala se Zuzana Kuby, Sluníčko, sluníčko, Já do lesa nepojedu, zároveň taneční a pohybová průprava
- literatura – říkanky, básně, hádanky, pranostiky, přísloví s př. tematikou, dramatizace příběhů a pohádek, spisovatelé pro děti
- sport – vhodné oblečení a obutí pro pobyt venku v ročních obdobích, využití přírody pro hru, zábavu a sport – honičky s obměnami, Pan Čáp, Škatulata, Na jelena, Na kočku a myš, Na ovečky, běh v terénu, zdolávání přírodních překážek,
- ochrana přírody a životní podmínky, naučná stezka – Kolín – Borčky, Štítary
- využívat ve všech činnostech, porovnávání obr. z přírody, hledání chyb v obr., výstavka obr. chráněných rostlin a živočichů, rozhovory a besedy o ochraně prostředí – zodpovědnost lidí, pozorování a úprava okolí školy – i my pomáháme, třídění odpadků, venčení psů a úklid po nich, šetření jídlem a papírem

6.4.2 Příroda neživá

Látky a jejich vlastnosti

- formou her porovnávat různé předměty, poznávat je, říkat jejich vlastnosti, třídit je, řadit je do skupin podle skupenství, na vycházkách jmenovat různé látky - Ekologie – třídění odpadu

Voda a vzduch

- pozorování v přírodě na vycházkách, koloběh vody v přírodě – před deštěm, při dešti a po něm, pokusy ve ŠD – z vycházky led (sníh)-taje na vodu- zahřejeme – pára
- soutěže – kde je voda, kde není, totéž vzduch, rozlišování počasí a termíny – déšť, duha, bouře, vítr, mlha, sníh, jinovatka, jasno, oblačno, zataženo, čím se znečišťují vodní toky, prameny – ochrana vodních toků

Nerosty, horniny, půda

- pozorování hornin a nerostů v přírodě v různých lokalitách, charakter půdy, světlo, teplo, vláha, hnojiva

Vesmír a Země

- četba z časopisů a knih, ukázky obrázků, promítání, střídání dne a noci, střídání ročních období, jmenovat 1. den každého období, družice – jak funguje satelit, nové poznatky o vesmíru

Energie

- tekoucí vody, sluneční, vítr – ekologické, šetříme energiemi
- VV- malba stejných obr. v různých ročních obdobích, kresby v písku, koláž mořského dna, malba na kámen, tisk přírodnin, kresba a malba polodrahokamu, zapouštění vodových barev, duha, obr. dne a noci, malba zeměkoule, malba vesmíru vesmírných těles
- PČ – stavby v písku, stavby ze sněhu, modelování, výroba a stříhání sněhových vloček z papíru, z textilu, papírové a textilní koláže- zima ve městě a na venkově, výroba prostírání, oblečení, nové materiály – nové techniky práce
- HV – Písničky k danému tématu
- SPORT – správné oblékání – teplé materiály, sáně, boby, brusle, koulování, stavby ze sněhu – dbáme na bezpečnost

6.5 Člověk a jeho zdraví

Zdraví je to nejcennější, co člověk má – vážíme si lidského zdraví

Péče o zdraví, zdravá výživa

- vše stavíme na režimu dne a režimu ŠD – prakticky všechny hygienické návyky, bezpečnost, předcházení úrazům a nemocem
- větrání ve ŠD, otužování, mít jen trička, přiměřené oblékání – převlékat se hned při příchodu do ŠD, zařazovat TV chvilky a pohybové aktivity, mytí rukou před jídlem i po jídle a po použití WC, pokud svačina, tak správné prostírání, dodržování pitného režimu, dbát na stolování v jídelně

- v pomůckách do ŠD nesmí chybět převlečení do ŠD a na ven a nově zařadit vlastní hřeben a papírové kapesníčky – předcházení nemocem
- při družinových činnostech dbát na změny i prostředí, místa – využít malých prostor naší školy – koberec, herna, hala, zahrada, hřiště, tělocvična, častý pobyt venku
- uplatňujeme pořekadla „Čistota – půl zdraví“ „Veselá mysl – půl zdraví“
- ve skupinkách vytvořit pracovní list denního režimu – škola, ŠD, domov – vyznačovat do nich vhodné a nevhodné aktivity
- povídání v kruhu – viry, bacily – vypravování o nebezpečí nemoci
- četba a rozhovory, práce s metodickými a pracovními listy, práce s internetem
- VV, PČ – tisky rukou a prstů s obměnami námětů, výtvarně ztvárnit nemoci, bacily, viry, kresba linie – účesy, kresby nebo výroba hygienických potřeb, dodržování hyg. návyků při pracovních činnostech, pracovní oblek, pořádek v kufříkách, potřeby v kufříkách, podložky na stolky a lavice
- vhodné a nevhodné potraviny – smutné a veselé obrázky, koláže potravin, společné rozборы a porady o tom, co je zdravé a co ne, pestrá strava, vitamíny – pracovní listy, doplňovačky, křížovky, výstavky obalů potravin, nákupy, hry na prodavače, kuchařky, lékaře
- návštěva záchranné služby, prakticky při hře – pomoc kamarádovi – jak přivolat pomoc – tel.č.150, 155, 158, 112

Lidské tělo

V zdravém těle zdravý duch

- vysvětlit si s účastníky, proč je důležité znát své tělo – umět ukázat a říci, co nás bolí, snažit se pomoci druhým, umět přivolat pomoc pro druhé, umět se zařadit, vidět rozdíly mezi lidmi, pomocí různých her (Hlava – ramena - kolena, Kuba řekl, Ano – ne, Dřevo - nos, honičky s obměnami, kruhové pohybové hry)
- využívat Zásobník pracovních listů „Moje tělo“ – jednotlivě, dvojice, skupiny
- VV, PČ – malba a kresba kamaráda, koláž sportovce, veselá kresba „Otesánek“, ilustrace k četbě příběhů o dětech, dokreslování částí těla, oblékání kreslené figury, hry s panenkami, obrys vlastního těla v různých polohách, v zimě otisky postav ve sněhu, modelování a tvarování – papír, modelovací hmota, plastelína, písek, relaxace na koberci při mluveném slově nebo při hudbě,

Naše smysly

- zrak – jak ho chráníme, čím je ohrožen, využít účastníky s brýlemi – zkusit zavázat oči – jaké to je, když nevidíš, pokud je někdo oslabený v jednom smyslu, má větší citlivost ostatních smyslů, zrakové hry
- sluch – čím a jak je náš sluch ohrožen – při hrách pro to můžeme udělat hodně – nehlučet, v praxi vyzkoušet, jaké je neslyšet, hry na znakovou řeč, pantomima, poznávat podle zvuků, podle hlasů, sluchové hry
- čich – ochrana, různé alergie – čichové omezení, k čemu čich potřebujeme, poznávání po čichu – květiny, předměty, jídlo, ovoce, koření, čaje
- hmat – co vše lze poznat pomocí hmatu – teplo, zima, oblé, ostré hrany, hladkost, hrubost, atd..., poznáváme kamaráda, „Slepá bába“, dotekové hry
- chuť – na jazyku místa pro poznání jednotlivých chutí, praktické poznávání se zavázanýma očima – slaná, sladká, hořká, kyselá, ale i ostré teplé, horké, studené, možnost ničení chuti příliš kořeněným jídlem, péče on chrup – nutná prevence
- co je hlad, žízeň, sytost – umět vysvětlit, předvést, jak dlouho vydrží člověk bez jídla a pití – četba knih, encyklopedií a časopisů

- důležitý odpočinek, 9 – 10 hodin spánku, střídání činností v režimu dne, snažíme se o trvalé zakódování všech návyků u účastníků, pokusit se nesprávné návyky odstranit nebo poopravit, při TV a sportu dbát na úměrné zatížení účastníků, nepřepínání se, dodržování zásad a pokynů

Základy sexuální výchovy

- člověk – savec – saje mateřské mléko, rodí živá mláďata – ukázky fotografií z rodiny
- rozdíly – muž, žena, dítě, ale i děti rozdílného věku – ukázky obrázků, prohlížení a četba časopisu přiměřeného věku, praktické pozorování na vycházce, na hřišti, v jídelně apod.,
- rozdíly mezi dívkami a chlapci – použití WC – rozdílné orgány
- pojmy – láska, cit, síla, hlas, postava, narození, život, stáří, smrt – přirozená součást života
- rozdílné zájmy v tvorbě děvčat a chlapců – šití, vyšívání, zdobení, péče o děti, hry s panenkami x stavby z kostek, stavebnice, větší soutěživost, sporty atd.

Osobní bezpečí a návykové látky

- lékaři důvěřujeme, snaží se nám pomoci, pomáhá od bolesti, bolest tělesná ale i duševní – smutek, opuštěnost – pomáháme si mezi kamarády
- pozor na léky, drogy, počítače, hrací automaty – čím nahradíme nudu – účastníci jmenují zdravé aktivity, představují své zájmy a zájmy rodičů – důležitý je příklad – základy dáváme v ŠD
- zásady první pomoci – vše prakticky při hrách – přivolat pomoc, říkanky k důležitým číslům, označení nemocnice, stanice první pomoci, ČČK
- ve dvojicích a skupinkách ošetření drobného poranění, obvazová technika, šátkové obvazy, v přírodě improvizací materiál – při vycházkách, přenos raněného, nosítka – využít při soutěžích skupin a při projektech, modelové situace, na vycházkách, v parcích, na hřišti – nesbírat injekční stříkačky a jiné předměty – nebezpečí žloutenky, HIV
- bezpečnost v dopravě procvičujeme a pozorujeme na vycházkách, na dopravním hřišti
- VV, PČ – malby dopravních značek a situací, nástěnky s obrázky dopravy, stavby silnic
- soutěž koloběžek s dopravní tematikou, dopravní kvízy a testy, popis kola, sledování cyklistů, hry „Červená, zelená“, „Jedeme autobusem“, „Na policii“
- neustálé sledování účastníků při hře a ostatních činnostech, spolupráce mezi účastníky, rozhovory a besedy o jejich problémech – to vše k předcházení krizových situací, týrání a šikany
- Účastníci si musí uvědomovat, že zdraví máme jen jedno a každý si za něj zodpovídá. Každý z nás by se měl chovat ohleduplně k druhým, ale i k sobě, ke svému tělu, ke svému zdraví.

7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou začleněny do jednotlivých oddělení školní družiny. Vychovatelky podle potřeby uplatňují individuální přístup k těmto účastníkům při jednotlivých činnostech. Spolupracují s třídními učiteli účastníků, se školní psycholožkou, s asistentem pedagoga, s rodiči, s výchovným poradcem ve škole a s učiteli provádějícími reedukaci VUP. Potřebné kompenzační pomůcky jsou společné pro výuku i pro práci ve ŠD.

Škola v současnosti nemá bezbariérový vstup. V případě potřeby je připravena na začlenění účastníka se zdravotním znevýhodněním (oslabením, dlouhodobým onemocněním), se sociálním znevýhodněním (nízké sociokulturní postavení rodiny, ohrožení sociálně - patologickými jevy) i na účastníky s jiným mateřským jazykem.

Ve škole je proškolený odborník pro práci s účastníky s vadami řeči.

V případě potřeby je škola připravena řešit péči o účastníka se zdravotním postižením ve spolupráci s osobním asistentem

Pro účastníky s mimořádným nadáním vychovatelky připravují aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence. Spolupracují s ostatními pracovníky školy, zejména s výchovným poradcem a třídními učiteli. Nabízejí vhodné rozvíjející aktivity.

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Podmínky přijímání uchazečů do ŠD a podmínky průběhu vzdělávání jsou řešeny podrobně ve vnitřním řádu školy a vnitřním řádu školní družiny.

Podmínky pro přijetí do ŠD: do ŠD jsou přijímáni účastníci od 1. do 4. ročníku plnící na naší škole povinnou školní docházku. Účastníci jsou přijímáni na základě řádně vyplněného a zákonnými zástupci podepsaného Zápisního lístku, který je následně uložen u příslušné vychovatelky. Přijetím se na účastníka a jeho zákonného zástupce vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání v našem zařízení (podle platných právních předpisů).

O zařazení účastníků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Docházka do ŠD: účastníci docházejí do školní družiny podle rozpisu vyplněného zákonnými zástupci v Zápisním lístku. Vychovatelce předává účastníka zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba (ranní ŠD). Po vyučování předává účastníka vychovatelce učitelka. Ze ŠD si účastníka odvádí zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba. Pokud účastník přichází a odchází sám, rodiče odevzdají písemné prohlášení vychovatelce. Do zájmových útvarů je účastník předáván vychovatelkou nebo učitelkou nebo zákonným zástupcem.

Docházka do ŠD je podmíněna zaplacením úplaty, která je splatná předem. Platí se zpravidla ve dvou splátkách – za období září až leden a únor až červen. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok vnitřním předpisem vydaným ředitelem školy. Škola přijímá platby

prostřednictvím školní on-line pokladny na účet školy. O výši úplaty jsou zákonní zástupci informováni před zahájením školního roku na školním webu a písemně před odevzdáním Zápisního lístku.

Úplata může být snížena nebo prominuta, jestliže

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

Pokud za účastníka není zaplacená úplata, vedoucí vychovatelka školní družiny o tom uvedomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce – k termínům 30. 9. a 28. 2.

Docházka do školní družiny končí poslední den příslušného školního roku nebo na písemnou žádost rodičů.

Ředitel může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud tento účastník porušuje soustavně kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních. O vyloučení může být rozhodnuto také v případě neuhrazení úplaty ve stanoveném termínu.

9. Popis materiálních podmínek

ŠD při ZŠ Kolín III, Masarykova 412 je v provozu od roku 1982.

Školní družina pro svou činnost využívá volné vyučovací třídy v odpoledních hodinách. Každé oddělení má svou kmenovou třídu. V době, kdy je ve třídách odpolední vyučování nebo kroužky, ŠD se stěhuje na jiné volné prostory. Využíváme malou místnost s 18 místy jako hernu a zároveň kabinet ŠD. K dispozici je i hala ve 2. poschodí s kobercem, žíněnkami, stoly a židlemi, školní kryt, školní zahrada a hřiště, tělocvična, pracovna informatiky a herna v přízemí 2. pavilónu.

Jednotlivá oddělení družiny jsou dostatečně vybavena – hry, hračky, tabulky, křídly, stavebnice, knihy, časopisy, počítače. Využíváme hřiště pro veřejnost a přilehlé parky.

10. Popis personálních podmínek

Dle potřeby a naplnění jednotlivých oddělení pracuje ve školní družině 5 – 7 vychovatelek v 5 – 7 odděleních. Přijímáme především vychovatelky s pedagogickým vzděláním. Všechny vychovatelky se dále vzdělávají samostudiem, studiem odborných časopisů, tvorbou vlastních programů a na vybraných příležitostných akcích DVPP. Spolupracují s učiteli, školní psycholožkou, asistentem pedagoga a rodiči a podílejí se na každodenní práci školy.

Vedoucí vychovatelka je pověřena řízením činnosti školní družiny a školního klubu ve spolupráci s vedením školy, kontrolou činnosti jednotlivých vychovatelek ŠD a ŠK, koordinací jejich práce, sestavením ročního plánu práce ŠD a kontrolou jeho realizace, kontrolou vedení předepsané dokumentace, evidencí poplatků za ŠD a ŠK.

11. Popis ekonomických podmínek

Většina hlavní činnosti školní družiny je financována z příspěvků zřizovatele (provoz), ze státního rozpočtu (mzdy), vlastních příjmů – poplatků za ŠD (vybavení ŠD)

Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok vnitřním předpisem vydaným ředitelem školy.

Úplatu hradí rodiče pololetně, vždy do konce září a února.

Vybrané prostředky se zčásti vracejí z rozhodnutí zřizovatele do zajištění činnosti školní družiny. Z těchto prostředků je pořizováno vybavení prostor využívaných ŠD, nákup hraček a pomůcek pro potřeby ŠD.

Kromě toho jsou využívány pro tyto účely také státní prostředky (ONIV) a provozní prostředky poskytnuté zřizovatelem.

12. Popis podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví

Činnost školní družiny se řídí platnými právními normami BOZ a směrnicemi platnými ve škole.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků před sociálně-patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí obsahuje vnitřní řád školy a řád školní družiny.

Vychovatelky pravidelně poučují účastníky o bezpečnosti ve ŠD, při pobytu venku, při různých akcích. O poučení účastníků provádějí zápis do Přehledu výchovné práce.

Pravidla bezpečnosti:

- poučení dětí o bezpečnosti před každou činností
- vhodná obuv při jednotlivých činnostech
- pracovní oděv, cvičební úbor
- vymezení vhodných prostor ke sportu, hrám, relaxaci
- dodržování pokynů vychovatelek
- dostupnost prostředků první pomoci

V případě úrazu zajistí vychovatelka poskytnutí první pomoci, případně přivolání lékařské pomoci. O úrazu vyrozumí rodiče účastníka, vedení školy a zajistí provedení zápisu do knihy úrazů.

V případě nevolnosti účastníka vyrozumí telefonicky rodiče, ve vážném případě lékařskou pohotovost a vyrozumí vedení školy.

Dostupné jsou prostředky první pomoci. Uložení lékárníček: herna ŠD, sborovna 1. st., kabinet v tělocvičně.

Úrazy jsou evidovány v knize úrazů uložené u pracovnice pověřené evidencí úrazů.

13. Spolupráce s rodiči

Formy spolupráce:

- pozvání rodičů s předškoláky na vybrané akce ŠD nebo na akce pro ně pořádané
- programy a výstavy dětských prací pro rodiče
- prezentace jednotlivých oddělení
- pozvání rodičů na Den otevřených dveří
- pomoc při dozoru při akcích mimo školu (exkurze výstavy)
- pomoc při přípravě družinových projektů – oblékání, příprava kostýmů,
- pomoc při realizaci družinových akcí
- sponzorování soutěží a projektů
- sponzorská pomoc - drobné pomůcky a materiály, hry pro každodenní činnost

Specifika naší ŠD

Pro větší přehlednost a orientaci účastníků jsou naše oddělení barevně rozlišena a mají svá jména:

Červené oddělení - berušky

Zelené oddělení - čtyřlístky

Žluté oddělení - sluníčka

Oranžové oddělení - kořata

Modré oddělení - motýlci

Fialové oddělení – skřítky

Hnědé oddělení - sovičky

Konzultační hodiny vychovatelek školní družiny jsou vždy pro školní rok vyvěšeny na družinové nástěnce před vchodem do šaten a uveřejněny na školním webu.